

SİNEMA ALEMİ

Haftada bir söz

GİNE SESLİ FİLM

İzaha hacet yoktur ki sinema âlemi şayanı dikkat bir inkılâp ve ya bir tekâmül devresi geçirilmektedir. Henüz tesirâtı bize gelmemiş olan bu inkılâp "sesli film" mes'ulesidir. Her terakki hareketi gibi bu da er geç bize gelecektir. Hatta eylem Avrupa'da bulunan şehrimiz sinema direktörlerinden biri seyahati esnasında İstanbul'da sesli film tertibatı yapmak mes'ulesinde mütalaa edecektir. Burada temas ettiğimiz filmler ise başka bir nokta nazardan endişe etmektedirler:

Sesli filmlerin söz söyleyen nevinin memleketimizde gösterilmesine şimdilik imkân yoktur. Çünkü bu filmler umumiyetle İngilizce ve nadiren Almanca çevrilmektedir. Şu halde bize yalnız musiki parçalarını canlandırarak ufak filmcikler gelebilir, bu ise ne film ticaretini ne de halkımızın sinema ihtiyacını tatmin edebilir. Bunun içindir ki biz daha uzun müddet yani Türkçe sesli film yapıncaya kadar sessiz film getirmeye mecburuz. Lâkin işin fenası dünyada artık sessiz filmalâtı azalmakta ve fabrikalar sesli filme ehemmiyet vermektelerdir. Nitekim Amerikanın 1929-1930 mevsimi için yaptıkları 500 filmin üçte ikisi seslidir. Bu gösteriyor ki sessiz filmler ehemmiyetini kaybediyor. İşte endişe budur, bir kaç sene sonra acaba gösterilecek film bulunabilecek mi?

Floransalı Kemancı

-Alhamrada-

Artistleri: Konrat Vayt, Elizabeth Bergner.

[Bu film tam manasıyla hissidir. İçinde facia ve cinayet olmadığı halde hazine ve enteresandır. Aile efradı arasındaki kıskançlığı tetkik etmektedir. Konrat Vayt iyidir, zaten filmde bu büyük artiste ağır bir rol düşmemektedir. Elizabeth Bergner isimindeki genç alman aktri sine gelince rolünde çok belâğ olan bu kadın bugün Almanyanın en meşhur artistlerinden biridir ve kendi namına izafette bir film şirketi teşkil edilmiştir. Esasen Bergner Almanyada büyük bir sahne artistidir. Eser UFA fabrikasıdır.]

Mevzuu:

Üvey ana elinde bulunan Rene isimindeki genç kız babasını çok sever ve üvey anasını kıskanır. Bu halden bizar olan pederi onu leyli bir mektebe koyar. Rene pansiyonda o kadar yaramazlık eder ki idare kendisini babasına şikâyet eder; babası da cezaen yaz tatilinde mektebe Floransaya gideceğini yazar. Rene bunun üzerine mektepten kaçarak pasportsuz hudedu geçmek için erkek çocuğu

Serseri Şair

-Operada-

Artistleri: Con Barimur, Konrayt Vayt.

[Tarihi bir mevzuun amerikalılaştırılarak hikayesini gösteren bu filmde durma dinlenme olmadan mütemadi bir hareket vardır. Con Barimur bu filmde tipki Douglas Faerbanks gibi canbazlık etmektedir. Con Barimurun bütün çevirdiği filmlerde olduğu gibi bu filmde de maddî ağrı ve acı çekme sahnaları vardır. Konrayt Vayt 11 nci şarî rolunda mubalaga etmiştir.]

Mevzuu

15 nci asrın ilk nisfında Pariste Fransuva Vilon isminde bir halk şairi vardır. Bu adam Burgonya Dukasına hakaret ettiğinden Paris surunun dışına atılmıştır. Buna rağmen yine şehre girdiğinden yakalanıyor, fakat idam edileceği esnada kralın kendinden 24 saat sonra öleceğini söylemesi zaten pek müvessis bir adam olan kral serseri şairi astıraçağı yerde onun hayatına son derece itina ediyor. Vilon bundan bilistifade genç saraylılardan birle eylemek istiyor. Lâkin bu saraylıyı Burgonya Du-

Müşabakalar

Geçen sene Majik sinemasının mevsim sonunda gösterdiği üç film için açtığı müsabaka usulünü bu sene Majikten evel Melek sineması tatbik etti. Majik te bu haftadan itibaren başlıyor.

"Melek", sineması dört haftadır göstermekte olduğu "ölüm fedâleri, Çiğm bakire, İki kırmızı gül, ve Güzel Elen", filmlerini müsabakaya koymuştu. Bizim tahminimize göre bu filmlerden "Ölüm fedâleri ve İki kırmızı gül", filmlerinden biri kazanacaktır.

Majikin müsabakası ise bu hafta başlıyor. Müsabakaya üç film konmuştur. Bunlar:

Bu haftadan itibaren gösterilmeye başlanan "Asfalt", filmile "Sarhoşluk ve Sarı pasaport", filmleridir. Müsabaka sonunda kararimize bu husustaki kanaatimizi yazacağız.

kiyafetine girer. Yolda kendisine rast gelen bir genç ressam onun model yapmak üzere yanına alır ve yaptığı tablo büyük şöret kazanır. Bir taraftan gencin kız gibi tavurları ressamı şüphelendirirken öteden kızını aramakta olan babası ressamın şöret kazanan tablosunda kendi kızı Reneyi tanır Derhal ressamın materyesine giderek modelin kendi kızına benzediğini söyler. Ressam derhal kızın desti izdivacını ister. Ösra meydana çıkan Rene babasının boynuna atılır, ressam da kızla evlenir.

"Floransalı Kemancı" filminden

"Serseri şair", filminden

kası kendi akrabalarından bir gence vermek için kaçıyor. Vilon bunu işidince hemen sevgilisinin peşine

düşüyor. Burgonya Dukası Vilonu işkence ediyor ve öldürmek üzere İken Kural, askerlerle yetişip Vilonu

kurtarıyor. Filmde sahne alışı biraz uzaktan yapılmıştır. İlk plan manzaraları azdır.

ASFALT

-Majikte-

Artistleri: Güstav Fröhlh, Betti Aman.

[Bu film daha bir iki aydır piyasaya çıkarılmış yeni, modern bir eserdir. Sahne tertibatı, dekor, fotoğraf alışı ve ifade itibarile yepyeni esasları haviddir. Film "Casus", isimindeki filmde olduğu gibi bir polis memuru ile mücrim kadının aşkını gösterir. Artistler, oyunlarında belgirdirler. Bilhassa genç polis rolünde Fröhlh mükemmeldir. Göz yaşları mebzul olan Betti Aman da alel'ekser iyidir. Filmin en şayanı dikkat noktası "rejide gösterilen tekâmüldür. Bu film hakkında Avrupa matbuatı hayli yazmıştır.]

Mevzuu

Yeni bir polisin oğlu olan genç

BİR İZAH

Geçenlerde karilerimizden "Şefik" Beyden uzun bir mektup alarak bazı usullerine cevap vermiştik. Bu meyanda san'at ve güzellik itibarile tercih ettiğim artistler de soruluyordu. Ben bu süale cevap verirken ilk hatırıma gelen iyi artistleri yazmıştım. Bir iki gün evel diğer bir kariim başka bir mektupla bana, söylediğim isimler arasında (Mojukin, Çaney, Bernar, Göçke, Klaysan, Lilyan, Dolores del Riyo) gibi meşhur artistlerin neden bulunmadığını soruyor. Evvelâ şurayı izaha mecburum ki takdir edebildiğim bütün artistleri orada yazmama imkân yoktur. Bu son kariimin verdiği isimlere gelince: Mojukin, güzel bir artisttir. Çaney çoktan beri gözden düşmüştür, Bernar Göçke de bir fevkalâde lik görenlerden değilim; Klaysan Rogenin sistemi sinema san'atından artık uzaklaştı. Lilyan Giş ve, Dolores del Riyo iyidir.

§ Amerikadaki sinema müesseseleri tarafından vaki davet üzerine oraya gidip bu kerre avdet eden çok meşhur Alman rejisörü ve tiyatro muhassısı Raynar avdetinde sesli filmlerden bahsederken bu nevi filmlerin sessiz filmleri imha etmeyeceğini bilakis her ikisinin sinema sanayiini tekâmüle sevkedeceğini söylemiştir.

§ Gatri Kuperin boyu 1,87 metre imiş.

"Asfalt", filminden

polis memuru Holk, bir kuyumcu dükkânında hırsızlık ettiği için yakaladığı Elza Kramer isimindeki kadını karakola götürürken kadının evrakını almak için evine gitmesine müsaade ve ona refakat eder. Evde

iki erkek arasında müthiş bir cidal olur. Holk hasmını öldürür, ve perişan bir halde eve avdet ederek "adam öldürdüğümü itiraf eder." Polis memuru olan babası oğlunu tevkif ederek adliyeye götürür. Lâkin Elza hemen koşar, hakikatı anlatır Holku kurtarır, kendi de tevkif olunur. Film cazip bir eserdir.

§ Almanyanın UFA fabrikası yarında sesli film yapmaya başlayacaktır. İlk filmin ismi (Pazar günü üç buçukta) olup Dita Parlo ve Villi Friç taraflarından oynanacaktır.

§ Klara Bov bir sirk içinde cereyan eden bir vak'a temsil edecektir. § Klara Bov patatesli haşlamaya bayılmış!

"Asfalt", filminden

Güzel Helen

-Melekte-

Artistleri: Marya Korda, Rikardo Kortez, Ston.

[Bu film dekorunun azemeti ve mizansen kuvveti itibarile çok şayanı dikkattir. Film baştan aşağı güzel fotoğraflarla doludur. Marya Korda, Kortez ve Stönöyi ve tabiidirler. Zaten bu filmde artistlere ağır bir rol düşmemektedir. Bu zengin ve ağır dekor ve çerçeve içine daha esteresan bir mevzu konaydı ne olurdu.]

Mevzuu:

"Güzel Helen" filminin mevzuu tarihte görülmüş kılıbık ve boynuzlu kral olan Sparta (Yunanistan'daki) kralı Menelasın güllünleştirilmiş bir macerasıdır. Bu kralın güzel Heleni Trualr Paris kaçırıyor ve Spartalılar da bunun için Truaya hücum ediyorlar. Senelerce süren meşhur Trua muharebelerinden sonra Spartalılar bir hile ile Truaya giriyorlar ve Menelas ta ka-

Küçük Haberler

§ Amerika sinema âleminin son ve büyük eserlerinden biri olarak bahsedilen "Nuhun gemisi" isminde ki filmin etrafındayapılan büyük gürültüye rağmen "mütavassıt" bir film olduğu söyleniyor. 7000 figüran muazzam şelâleler azim dekorlara rağmen senaryosunun kıymeti olmadığı ve eserin zamanımıza ait kısmında manasız ve çocukça şeyler olduğu söyleniyor bu eser İstanbul'da gelecek sene gelecektir.

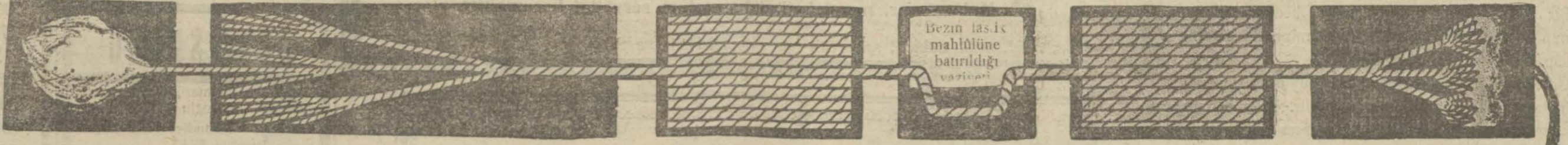

"Floransalı kemancı filminden.

FIRESTONE

(FAYRSTON) OTOMOBİL LASTİKLERİ

Bütün dünyanın şöhret ve rağbetini atideki evsafı sayesinde kazanmıştır.

Bükülmüş pamuk

Bükülmüş
iplik

Bükülmüş
iplik katları

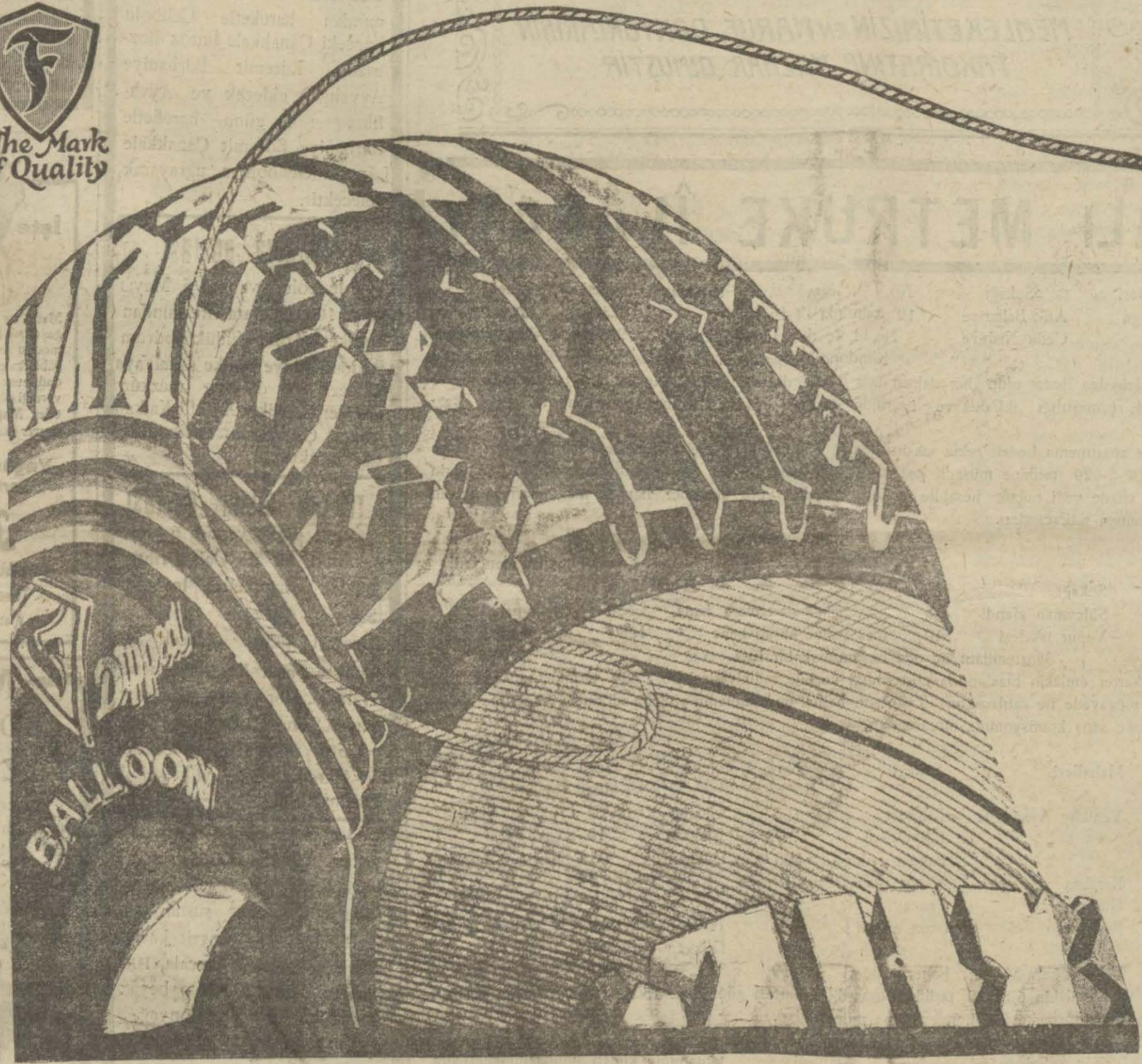
Bükülmüş iplik
katlarının
'eşekkülü

Bez in lastik mah-
lülüne batırılma-
dan evvelki hali

Gum-dippet
denilen
hususiyeti

Bez in lastik mah-
lülüne batırıldıktan
sonraki hali

İşte bu ameliye ile
ipliğin her ince nok-
taları lastiğe karış-
arak, bez in lastik
haline gelmesini te-
min eder.

Fayrston fabrikası tarafından meydana getirilmiş olan balon ve kamyon lastiklerinin diğer lastiklere teveffuku, sırf Fayrston fabrikasının icatgerdesi olan ve Gum-dippet denilen imtiyazlı bir sistem dahilinde bezlerin yukarıdaki resimlerde gösterilen şekilde kauçuk mahlülüne batırılmış olmasıdır. Bu ameliye bezleri lastik haline getirir ve bezlerin haretten bozulmamasını temin eder.

Ayrıca her bez tabakası dahilinde kauçuk bulduğundan hararet kat'iyen dahil geçemez. Buda binnetice lastiğe uzun bir hayat bahşeder.

İşte, Dünyanın her tarafında imtiyazlı bulunan Gum-dippet sistemi sayesinde; arızalı yollarda FAYRSTON lastiği kadar hiç bir lastik tahammül edemez.

Yine bu sayededirki; Dünyada FAYRSTON lastiği kadar kuvvetli, dayanıklı ve mükemmel hiç bir lastik yoktur.

Beyoğlu ciheti bayileri:

Taksim: Amerikan garajı, Levis Hek ve şerik
Taksim: Otomobilciler kooperatifi.
Galata: Kürekçilerde Artin Donikyan efendi
Galata: Tophane Hacı Molla zade Mehmet bey.
Üsküdar: Şevrole acentası Sabri bey.

Istanbul ciheti ve umum trakya acentası

Sirkeci: Nur Han altında Şevrole acentası
M. Faik, A. Remzi ve şeriki beyler.

Mersin: Tarsus, Adana, Ceyhan
Niğde, Ulukışla, Ereyli, Karaman
ve Selefke umum acentası

Ford acentası Sait Arif
ve Sait Ömer beyler

Taşra acentelikleri:

Ankara: Ford acentası Koç zade Vehbi ve şeriki beyler
Ankara: Şevrole acentası A. Avni bey
Ankara: Bankalar caddesinde Mehmet Reşit bey
Konya: Güzel zade Rifat bey
Eskişehir: Alalyeli zade Hasan bey
Balıkesir: Diyonu umumiye Hanında Hoşgör Hüseyin efendi
Bursa: Posta müteahhidi Hacı Recep zade Mehmet Feyzi bey
Edremit: Benzinci Hasan bey

Izmir: Büyük Salepci oğlu hanında M. Bedreddin A. Edhem beyler.
Aydın: Muharrem Çavuş
Muğla: İstanbul Pazarı sahibi Ahmet Hamdi bey
Bandırma: Kont Ahmet bey
Kastamonu: Şevrole acentası kasap zade İsmail efendi
Samsun: J. J. Hohstraser ve şürekası
Cireson: " " " "
Trabzon: " " " "
Erzurum: " " " "

G. Ayıntap, Maraş, Mardin
Diyaribekir, Malatya
Urfa umum acentası

Şevrole acentası Müftü
Zade Mehmet Hayri Ali Veli
Mehmet Ali beyler

FIRESTONE